

Izhaja trikrat na teden vsaki torek, četrtek in soboto.

Stane za celo leto za Ameriko (izven Chicago) \$3.00. Za Evropo \$3.50. Za Chicago \$3.50.

Ključ do napredka je edinstvo

Issued three times a week every Tuesday, Thursday and Saturday.

Subscription for United States (except Chicago) per year \$3.00, for Europe \$3.50. For City of Chicago \$3.50.

Ključ do zmage je edinstvo

EDINOST

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1910, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Gesloga tlači

ŠTEV. (No.) 104.

CHICAGO, ILL., TOREK, 5. SEPTEMBRA—TUESDAY, SEPTEMBER 5, 1922.

LETO (Vol.) VIII

Naše stališče k sokolskemu izletu?

Pod tem naslovom piše Ljubljanski "Domoljub."

Naše stališče do sokolstva je znano. Sokolska organizacija ni samo nevtralna v verskih zadevah, temveč v najvišji meri sovražna vsakemu verskemu mišljenju in življenju, sovražna vsaki vzgoji otrok, sovražna zlasti katoliški veri. Sokolstvo je — to je naše najgloblje prepričanje — v dušnem oziru strup za naš narod, zato se zanj ne moremo nikdar ogrevati, temveč smo z njim v ostrem boju, ako nam je kaj za dušno in moralno zdrav narod.

Za nas katoličane je končno merodajna beseda naših višjih nadpastirjev, kateri so prvi poklicani, da čuvajo nad našo vero in našim verskim življenjem in so v svoji vesti dolžni opozarjati nas na nevarnosti, ki nam prete v yerskem oziru in nam dajati navodil, katerih se kot verni katoličani moramo in hočemo držati.

In vsi jugoslovanski škofje so nam v pastirskem pismu, ki so ga izdali lansko poletje na vse jugoslovanske vernike, med drugimi naredili sledeče:

"Krščanski roditelji! Zato se ne boste čudili nam škofom, vašim pastirjem, da smo takoj dvignili svoj glasen ugovor, ko smo čuli, da se resno namerava vaša deca vzgajati ne v duhu Jezusovem, ampak v duhu sokolskem. Pa kakšen je ta duh sokolski? To vam pove najbolje odločna in jasna beseda nekega Sokola v imenu vseh in hrvatskem listu "Novi rod" od 1. marca 1920., ki se glasi: "Da, to je jasno, da noben Sokol ne more biti rimski vernik, kar je isto kakor duševni suženj. . . Res sokolstvo in katoličanstvo se izključujeta, in nepošten je oni, ki bi kdaj mislil, da to zanika. . . Enkrat za vselej in enkrat za vse Sokole: mi smo v boju ne samo proti Orlovi, ampak proti papežu, kardinalom in vsem nenarodnim duhovnikom." Ali niso to najsilnejše zmote, ki se jasno protivijo razloženim resnicam, ki smo jih početkom premislili. Ali bi vi, krščanski roditelji, smeli dopustiti, da se vaši neodrasi otroci v tem bogomrzkem, protikatoliškem duhu vzgajajo in napolnujejo z mržnjo proti duhovnikom, proti službi božji, proti Cerkvi, proti Jezusu in Materi božji, proti samemu večnemu Bogu? Mi škofje smo se odločno ustavili tej nameri. A kaj so storili prijatelji Sokola? Čujte! Javno so pisali, da škofje lažejo. Grdo zasramovaje. Ali dobri katoliki so razpisali nagrado deset tisoč kron onemu, kateri bi škofom dokazal najmanjšo neresnico. Pa nihče še ni poskusil, da bi na ta lahek način zaslužil sebi te tisočake.

Predragi naši verniki! Še eno resno vprašanje! Povejte nam: ali smemo vaši odrasli mladeniči v Sokole, vaše odrasle hčerke v Sokolice? Ako hočete, da se vaši sinovi in vaše hčere odvrnejo od Boga, od Jezusa, od Marije, od Cerkve, od krščanskega življenja, od resnice, od blažene večnosti, potem le dopustite svojim mladeničem v Sokole in hčeram v Sokolice! Ali vi, dragi kristjani, ki vidite v Jezusu in v Cerkvi edino rešitev, vi tega ne boste nikdar dopustili, vi boste z vso močjo zaeno z nami škofi zabranili svojim otrokom zahajati v društva Sokol, vi boste z nami škofi odločno obsodili to društvo."

S to besedo, ki jo je govorila Cerkva in ki jo moramo v vseh zadevah, ki se tičejo naše duše, ubogati, je naše stališče do vsokolskega izleta jasno podano.

Naši ljudje se bodo proti vsem Sokolom zlasti radi navzočih gostov dostojno obnašali, sokolskih prireditelj pa se v nobenem oziru ne bodo udeleževali.

Ne rečemo, da Sokoli v Ameriki niso Sokoli iz Jugoslavije. — Sokolstvo je povsodi enako. Povsodi stoji sokolstvo kot mogočna falanga proti križu in sicer pod krinko Slovanstva. Povsodi so Sokoli oni, ki rušijo temelje katoliški veri. Slovensko Sokolstvo v Ameriki je enako. V Chicagu je do sedaj nastopilo še mirno, to pa edino, ker ima med seboj tudi člane, ki so katoliški fantje in dekleta, in ki kakega protiverskega humbuga nočejo podpirati. Toda počakajte, ako jim bodo katoliški člani pomagali do moči, boste videli, kako bodo nastopili, prav kakor povsodi. Kdor ima količjak razuma, vidi lahko, da bi bilo zanje nespametno sedaj nastopiti s celim svojim programom. S tem bi sami sebe uničili. Treba v kalnim loviti tako dolgo, dokler ne bodo zrastle.

Ne, nikar se ne motimo: ogenj samo žge, sokolstvo pa neti boj proti cerkvi. To je sedaj od katoliške cerkve prepovedano društvo in katolik ne sme in ne more biti član te organizacije. Zato katoličani, ne ređimo si gada na prsih, saj se jih že tako preveč ređi okrog nas od naše nezavednosti.

DE VALERA NA SMRTNI POSTELJI.

Dublin, 5. sept. — Irski republikanski vodja Eamon De Valera je, kakor poročajo poročila nevarno obolel za pljučnico in je le malo upanja, da bi okrevaj.

VLAK SKOČIL S TIRA.

Indianapolis, Ind. — Potniški vlak, ki je vozil med tem mestom in Peoria, Ill., je skočil s tira, kakih 12 milj od tukaj. Ponesrečila se je ena žena in en otrok.

RAZNE NOVICE.

IZ TURŠKO-GRŠKE FRONTE.

Smirna, 5. sept. — Turške čete so še vedno v ofenzivi in grška armada se umiče na celi črti. Zavezniki zastopniki se trudijo na vso moč, da bi pridobili obe bojujoče sile za premirje. Če se položaj v kratkem ne izpremeni, bodo Grki prisiljeni zapustiti in izprazniti vse, kar so zasedli v Mali Aziji.

POPOLNI SPORAZUM MED AMERIKO IN MEKSIKO.

Mexico City, 5. sept. — Kot razvidno iz delovanja meksikanskih državnikov se resno trudijo, da čim preje dosežejo popolno priznanje od Združenih Držav sedanji meksikanski vladi. Glavne ovire povzročajo še meksikanske vladne odredbe, glede oljnatega polja v Meksiki, katere bodo skušali sedaj v kratkem premostiti.

RDEČI PARADIŽ V SEDANJI RUSIJI.

Neka Beulah D'Artsimovič, kateri se je posrečilo pobegniti vred z njenim soprogom iz boljševiške Rusije, sedaj opisuje razmere, ki vladajo v sedanji Rusiji. Svoj spis je naslovlila "Rdeči paradiz", in ga objavlja v Chicaški Tribuni. Tisti, ki si predstavljajo sedanjo Rusijo za nekaka nebesa naj ta spis temeljito prečitajo. Tudi mazaču "Del. S." ne bi škodilo, ako bi ga prebral, bi vsaj videl, kako debele laži o ruskih razmerah on objavlja.

PREISKAVA IZGREDOV V HERRINU SE NADALJUJE.

Marion, Ill. 5. sept. — Porotniška preiskava, ki traja že par tednov glede izgrediv, ki so se pripetili v Herrinu za časa stavke, se nadaljuje. Več krivcev je aretiranih. Veliko jih je tudi pobegnilo, katere še sedaj sodnija zasleduje.

POTRES NA JAPONSKEM.

Tokio, 5. sept. — Silni potresni sunki so se pripetili v Taihoku v severnem delu Formose. Veliko poslopij je potres popolnoma razdejalo. Pričakuje se tudi življenskih ponesreč, časi o tem se še ni prejelo nobenih podrobnih poročil.

MEKSIKANSKI POSLANEC USTRELJEN V ZBORNICI.

Mexico City, 5. sept. — V meksikanski državni zbornici je prišlo med debatiranjem do tragičnega konflikta med državnima poslancema Todcuato Lomos in Martinom Baraganom. Slednji je potegnil samokres in ustrelil poslanca Lomosa, ki je na mestu padel in umrl.

TOČA IN NEVIHTA V MICHIGANU.

Detroit, Mich. 3. sept. — Včeraj popoldne je pridivila nad to okolico huda nevihta in toča, ki je napravila po polju občutno škodo. Tudi več poslopij je poškodovanih.

IZ DELAVSKIH KROGOV.

Sodnik Daugherty je izdal sodnijsko prepoved "injunction", proti stavkarjem. V prepovedi so vključene drakonične točke, ki prepovedujejo organiziranemu delavstvu skoro vsako gibanje v korist stavke. Izdana sodnijska prepoved je naperjena proti stavki železničarjev, katera še vedno narašča.

Načelnik Delavske Federacije Gompers odločno protestira proti izdani sodnijski prepovedi in grozi vladi, da bo vse organizirano delavstvo Združenih Držav odpoklicano na stavko, kot v protest proti izdani autokratski prepovedi.

Vlada Združenih Držav je mobilizirala nad 5 tisoč maršalov, ki bodo pazili, da stavkarji ne bodo grešili proti izdani prepovedi.

V Waycross, Ga., so bile zadnje soboto izvršene prve aretacije na podlagi sodnijske prepovedi. Tamonjni distriktni pravnik J. W. Bennett je izdal zaporno povelje proti 9 stavkarjem, ki so jih oblasti aretirale in postavile pod varščino.

V Pittsburghu, Pa., je izbruhnil ogenj v neki hiši, kjer so bili nastanjeni železniški stavkokazi. Sedam stavkokazov je bilo do smrti opečenih, več pa ranjenih izmed katerih se jih več bori s smrtjo.

Stavka antracitnih premogarjev je končana. Stavkarji so zmagali v večini z vsemi svojimi zahtevami. Stara plačilna lestvica ostane v veljavi do 31. avgusta 1923. S tem je premogarska stavka mehkega in trdega premoga formalno končana.

Premogarji na polju mehkega premoga že po večini delajo po vseh lokalih, kakor razvidno iz podatkov zadnjega tedna. Je sicer še par operatorjev, ki se upira podpisati clevelandsko pogodbo, toda ti tvorijo tako majhno manjšino, da njih obnavljanje sploh ni vredno nobenega upoštevanja.

IZ JUGOSLAVIJE.

Že poldrugo leto v preiskovalnem zaporu. Vojak A. Rojko je pred poldrugim letom prošil za dopust, ker mu je umrla mati. Šel je k službujočemu častniku in ga lepo prošil v pristojni obliki, naj mu da dopust. A kaj se je zgodilo? Oni kaplar, ki je stal častniku ob strani, je sunil fanta in zakričal nad njim: "Ti ne smeš dobiti dopusta, ker si "švaba"! Dotični fant ni bil Nemeec, ampak pošten sin slovenskih starišev in ponosen na svoj slovenski jezik. Sedaj je ta fant rabil par ostrih izrazov in še danes stoka v ječi, torej že poldrugo leto, in ne ve, kdaj bo dobil zagovornika in kdaj bo obravnava.

Kako sodi Nemeec o Slovencih. Katoliški duhovnik Nemeec iz Vestfalskega nam piše: Na svojem potovanju po Sloveniji sem se prepričal, da je slovenski narod v jedru zdrav, čvrst, zaveden, veren in pobožen in le tak narod ima bodočnost. Tako n. pr. so me ljudje v Sav. dolini pozdravljali s prelepim pozdravom: "Hvaljen Jezus", čeprav sem tuj duhovnik. V Kamniku sem videl cerkev nabito polno pobožnih vernikov, v Novem mestu je v enem dnevu prejelo okrog 300 vernikov sv. obhajilo, v Gorici sem videl kapucinsko cerkev do zadnjega kotička nabito polno. Menda ni naroda, ki bi bil v vsakem oziru tako izborno organiziran, kakor je ravno slovenski narod. V Savinjski dolini sem videl skoro v vsaki drugi vasi kako konzumno društvo, kako kmetsko hranilnico in posojilnico, kako katoliško izobraževalno društvo ali sploh kako katoliško organizacijo, ki vse vrlo napredujejo. Priznati moram, da bo imel tisti sprevednik južne železnice, ko sem se namreč vozil iz Ljubljane v Celje, popolnoma prav, ko mi je rekel dobesedno: "Pri prihodnjih volitvah bo Slovenska ljudska stranka zmagala na celi črti!"

Slov. Gospodar.

DENARNE POŠILJATVE.

Vsem pošiljateljem denarja naznanjamo, da pošiljamo denar v Jugoslavijo v kronah in dinarjih, kakor tudi v ameriških dolarjih. Denar se dostavlja na najbližnjo domačo pošto prejemnika in sicer to izvršuje "LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI" s katero smo v zvezi. Kadar pošljete nam denar, vedno označite na navodilni listini, kako želite, da se denar odpošlje v kronah ali ameriških dolarjih.

Včerašnje cene so bile:

Jugoslovanskim kronam:	Italijanskim liram:
500 — kron..... \$ 1.75	50 lir \$ 2.90
1000 — kron..... \$ 3.35	100 lir \$ 5.30
5000 — kron..... \$ 16.25	500 lir \$ 25.00
10,000 — kron..... \$ 31.50	1000 lir \$ 50.00

Za pošiljatve v ameriških dolarjih smo dobili posebne cene in računamo sedaj: Od \$1.00 do \$25.00 računamo 40c. Od \$25.00 do \$50.00 računamo 75c. Od \$50.00 do \$75.00 računamo \$1.00. Od \$75.00 do \$100.00 računamo \$1.50. Za vsa nadaljna nakazila računamo po te in pol od vsakega dolarja.

Denar pošiljamo tudi potom kabla ali brzojava.

Za vsa nadaljna navodila pišite na:

BANČNI ODDELEK "EDINOST"

1849 West 22nd Street

Chicago, Ill.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.

Izhaja trikrat na teden.

Edinost Publishing Company.

1849 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 0098.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Three Times a Week by

EDINOST PUBLISHING CO., 1849 West 22nd Street, Chicago, Illinois.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879.

LABOR DAY.

Zopet slavimo praznik "žuljeve roke", praznik roke, ki grzi sedaj cel svet pokoncu. Delavec in farmar, (kmet) sta dva stebra, ki sedaj držita celo človeško družbo pokoncu. Delavski praznik so naši idealno nadahnjeni predniki in ustanovitelji države temeljev naše države upeljali za to, da bi ta dan ustavili vse delo in bi vse privedli do resnega premisljevanja delavskega vprašanja, da bi bogatin, delodajalec nekoliko pomislil, kaj mu je delavec, kako potreben je njegovemu vspehu, da ne more niti za inčo naprej s svojo industrij, ako mu delavec ne bo dal svojih sil na razpolago. Danes naj vse delavstvo ustavi delo, pa je vsa stvar samo velika mešanica. Kar je pa še več, namen tega praznika, da bi kapitalist nekoliko premislil in se zavedel, da delavec ni stroj, temveč je človek, kakor on, ki ima enako pravico do življenja kakor on, da bogatin radi svojih milijonov ni niti za počen ficek več vreden, kakor je delavec, ki mu gara v tovarni. Ne zlato, ne srebro ne dela vrednosti človeka, temveč človeška duša, ki je enaka v bogatinovem telesu kakor je v čelavečevem. Zato pa ima delavec ne po kakih postavah, ali kakih ustavi temveč po božji naredbi popolno pravico, da dobi za svoje sile, katere da bogatinu, toliko plačo, da se bo prav tako lahko lepo in mirno preživel, si vzgojil svojo družinico, jim poskrbel dobrega vsakdanjega kruha in si tudi za bolezen in starost lahko kaj dal na stran, kakor bogatin. Te pravice delavcu ne sme kratiti nobena ustava, nobena postava, nobena država, nihče.

In tukaj je pa glavna točka, glavni vzrok vse naše sedanje nesreče in našega nemira. Bogatin, ki uložil svoj denar v kako industrij, v svojem brezverstvu ne pozna delavca kot brata, temveč kot navaden najcnejši stroj, ki mu proizvaja v tovarni. Ako se kak stroj pokvari, ga stane denar, da ga popravi. Ako se pokvari delavec, dobi jih zastoj deset namesto enega. Ker so vrgli bogatinje Boga iz prestola svojega srca, postavili so si nanj zlato tele — svoj vsemogočni \$. In sedaj pa mora vse samo okrog tega teleta plesati skupaj z njim. Delavec mu ni brat, ker je zatajil Boga, v katerem edino sta si brata z delavcem. Zato sedaj kapitalisti mislijo samo, kako bi se to zlato tele vedno bolj debelilo. Zato pa skuša stroške proizvodnje zmanjšati, kolikor se najbolj da, zato da bo njemu več ostalo. Prvega, katerega pritisne je delavec, ker ta je najbolj pod njegovo oblastjo. Potem pa javnost, ki kupuje njegove proizvode. Tako, le tako je bilo mogoče, da je iz revnega židovskega cunjarja pred nekoliko leti postal danes bogat milijonar.

In če je kedaj bilo na svetu tako nezdravo in nemoralno razmerje, je to danes. Če je kdaj bila "auri sacra fames" — "prokleta lakota po denarju" na vrhuncu je to danes. In ker so pa še vero spodbili, da se svet nikogar več ne boji, je pa vsa nesreča tukaj. In od tod toliko nemirov in toliko stavk na vseh koncih in krajih.

Delavsko vprašanje je najvažnejše vprašanje sveta. Dokler se to vprašanje na kak način ne bo rešilo, ne bo miru.

Delavstvo samo bi pa še rešilo svoje vprašanje, ko bi se mu samo ne urivalo toliko "padarjev," ki mu hočejo reševati njegove zadeve. Pred vsem je to socializem. Socializem je židovska iznajdba, kakor je radikalizem, kakor je boljševizem in kakor bo še sto in sto drugih iz mov. Žid zna ljudi za nos vleči. Zna najti žilico, kjer posegače sedaj ta stan, sedaj drugi, da lažje krađe iz vseh žepov denar. Žid je milijonar in žid je vodja socialistov. Zato pa nikdar ne bo rešitve. Do sedaj je delavstvo upalo v stavko. Toda vedno bolj in bolj se kaže, da tudi to orožje, že ni več orožje v njegovih rokah, temveč orožje v rokah bogatinov in njegovih delavskih voditeljev proti njemu. Če zasledujemo potek vseh zadnjih večjih stavk, povejte, ali se nam ne zdi marsikaj sumljivega? Ali se nam ne zdi, kakor bi bili isti, ki povzročajo stavke, isti proti katerim so pravzaprav naperjene in sicer zato, da dosežejo na ta način svoje namene? Premog treba podražiti. Delavcem utrgajmo plače, podkupimo voditelje, pa smo varni. Delavstvu slednjic res povišajo plačo za kakih 10 ali 20 odstotkov, svoje izdelke pa za 40%. To je izguba, kaj?

Zato delavstvo, na ta naš praznik je tudi naša dolžnost, da nekoliko premišljujemo svoje revno stališče in se vprašamo, kaj je vzrok vsega tega? Zakaj ne moremo nikamor? Kdo je vzrok? Kje je rešitev?

Jasno kot beli dan je, kdor hoče videti, da je rešitev samo ena: nazaj h krščanskim naukom in načelom! Nazaj zopet vero in industrij! Kapitalist mora zopet priznati Boga nad seboj, kateremu je odgovoren za vsako krivico, kateri ga bo gotovo kaznoval, če tudi svetni pravici uteče, ki je priča pri vseh njih konferencah in skrivnih posvetovanjih. Nazaj Boga zopet v delavske mase, da ne bomo poslušali kake sleparje, ki izkoriščajo naše zmešane razmere, da si kujejo bogate dobičke, da bomo dobili voditeljev, ki se bodo bali Boga kot maščevalca vsake nepoštene izdaje delavskih stanovskih koristi. Da, nazaj vero v človeštvo! Ako bo vera, bo strah božji, ako bo strah božji, bo poštenje, kjer je pa poštenje, tam je sreča in zadovoljnost, tam je uspeh!

Ali ni res tako? Slovenski delavec nimamo prav?

Češka narodna cerkev v Ameriki.

ČEŠKA NARODNA CERKEV V AMERIKI.

V Ameriko je prišel te dni češki "škof" Gorazd I. (po domače odpadli češki duhovnik) Pavlik in pri vstopu v Ameriko tako-le pozdravil tudi katoliške Slovake:

"V starem kraju sem čital o trpljenju, katerega morate na mnogih krajih trpeti glede cerkvenih zadev, da so duhovniki, katere Vam irski škofje pošiljajo, Madjaroni ali Nemci... V tem sem videl poziv za se, da sem se nemudoma podal na dolgo pot, da preživim nekoliko mesecev med Vami, da bi Vam poskrbel s tem bratsko pomoč... Osvobodjena domovina Vas hoče iz ljubezni in hvaležnosti do Vas, osvoboditi od grdega rimsko-irskega suženjstva tukaj v Ameriki."

"Jednota," glasilo Slovaške Katoliške jednote, piše na to: "Škof

Gorazd piše v svojem pozdravu, da nas hoče s slovaškimi novci osvoboditi stara domovina iz hvaležnosti "osvoboditi grde rimsko-irske suženjstva."

"Toraj za naše žrtve in za naše delo v prosep osvobojenja stare domovine, v znak hvaležnosti, nas hoče ta škof odtrgati od Rima!?"

"Res take hvaležnosti si nismo želeli in je ne pričakovali."

"Vendar prepričani smo, da je misija češko-slovaške narodne cerkve prišla in kakor je prišla, tako bo tudi odšla. Slovaški narod bo pa ta napad na svojo vero junaško odbil," kakor je že mnogo drugih.

IZ SLOVENSKEGA NASELBIN.

JOLIETSKE NOVICE.

— V sredo 31. avgusta so prohibicijski detektivji zavohali v "The Joliet Products Co." pivo s "kikom." Pivo je imelo 3.7 odstotkov alkoholne moči. Pivo in trucki na katerih je bilo naloženo pivo je bilo vse skupaj zaplenjeno in šest oseb aretiranih, ker so se "pregrešili" čez prohibicijski zakon, ki ga je spravil na svet znani Volstead. Preiskava se je vršila pod vodstvom Alfred Lindgren, ki je zastopal šerifa in pod posebnim oddelkom detektivov. Cela afera se je završila nekako ob 9. uri zvečer. Trucki na katerih je bilo pivo s kikom so bili iz Chicage. Vozniki truckov so bili prisiljeni zapeljati pivo na jetnišnično dvorišče, kjer ga je zastražila posebna straža. Trije vozniki in trije spremljevalci pa so bili vtaknjeni v celice v ječo. Tako le se goji ljudem, ki se drznejo grešiti zoper Volsteadov zakon. Da bi ga koklja brenila!

— Mrs. Matilda Laurich je na 1608 N. Broadway ulici pravkar kupila hišo s trgovino, ki jo je dosedaj lastoval Mr. Anton Gorsich. Mrs. Laurich bo otvorila sedaj v tej trgovini "Ice Cream and Soft drink parlor." Nov prostor, kjer se bomo lahko včasih posladkali!

— Mr. Anton Pádzertz naš ugleden trgovec na 1013 N. Broadway ulici si prenavlja svojo prodajalno. Ko bo prenavljanje dogotovljeno bo prodajalna vsa drugačna, bo mnogo širša in daljša in mestno dosedanjega "frame fronta" bo krasno, umetno zidano pročelje iz opeke.

— Mr. John Kirinčič prejšnji lastnik znane trgovine "My Store" na Broadway in Ruby ulici si je odprl novo trgovino dne 1. septembra na Ruby in Summit ulici. Mr. Kirinčič bo imel v svoji trgovini vse, kar spada v "department trgovine."

— "The Joliet Rivals Base Ball Park" je bil te dni oddan v najem za ostalo sezono tega leta "Speed Boy A. C." teamu. Ta park je en najlepših parkov za igranje žoge in igralcem nudi tudi priliko za visoko računanje za vstop. Vsa druga igrališča so brezplačna, ki pa igralcem ne nudijo nikakih dohodkov. "Speed Boys" teamu se je dalo prednost pri najemu Rivals Parka, kjer igralci tega teama so najhitrejši in najboljši.

— Mr. Joseph Leberchar na Summit ulici si tudi prenavlja svoj dom. Hišo si je pomaknil nekoliko nazaj, pridelal par sob in hišo obzidal z opeko. Delo je okusno in njegova hiša izgleda sedaj krasni moderni dom.

— Mr. Frank Škuljo je srečno primahal nazaj na dom. Sedaj izjavlja "there is no place like home!"

— Mr. Anton Smolich na 1302 Highland ave., ki je bofehala precej časa na "eczemi" se počuti mnogo boljše in bo v kratkem popolnoma okrevala.

— Vse lokalne župnijske in publicne šole se pripravljajo za otvoritev novega šolskega leta s katerim bodo pričeli, kakor se čuje še ta teden. Naša župnijska šola sv. Jožefa bo otvorjena 5. septembra, to je danes. Vsi slovenski starši so dolžni, da pošljejo svojo dečo v katoliško šolo. Upati je, da ni takih, ki bi tega ne naredili, vendar če je kateri v naši naselbini izmed takih naj se spomni, da je za vzgojo svoje dece, odgovoren pred svojim Bogom! Katoliški starši v katoliško šolo s svojo dečo!

"St. Francis College and Academy" za mlade dekleta in fante pa bo otvorjena jutri 6. septembra. The La Salle High School, ki je v rokah "Christian Brothers" pa bo otvorjena tudi danes 5. septembra. Ta zadnji učni zavod je zlasti priporočljiv za fante, ki morajo skozi pripravljalne tečaje za študije vseh strok. "The Joliet Township High School" pa bo otvorjena prihodnjega 11. septembra. K tej šoli so letošnje počitnice dozidali precejšnji del poslopja.

V kratkem zopet več!

Poročevalec.

Pittsburgh, Pa. — Letošnji Veliki Šmarn bo ostal pittsburskim Slovincem v dolgotrajnem spominu, kajti tega dne se je praznovalo 25-letnico obstanka tukajšnje slovenske župnije, Marijinega Vnebovzvetja. Okoli 8. ure zvečer so se začeli farani zbirati in ni bilo treba dolgo čakati, ko je bila prostorna dvorana K. S. Doma napolnjena do udeležbe od strani faranov se ni moglo izvršiti programa, kot se je želelo, in mnogi, kateri so prišli k banketu, da slišijo govor ustanoviteljev so se morali zadovoljiti z spodnjimi prostori, K. S. Doma.

V resnici povedano, da tolike množice Slovencev se še ni videlo na nobenih od prejšnjih prireditel, kar smo jih imeli dosedaj. Prišli so stari in mladi od blizu in daleč. Vsakdo je teško pričakoval velikega dne, namreč praznovanja 25-letnice, tukajšnje slovenske župnije.

Pravim vsi so prišli, le onega ni bilo, čigar zasluga je, da so pittsburski Slovinci ostali zvesti svoji veri in sv. katoliški cerkvi. Ni ga bilo med nami, ker je moral iskati si zdravja, katero je izgubil za nas, in to je naš prečastiti gospod župnik, Rev. J. C. Mertel, kateri je odpotoval en mesec pred našo slavnostjo v Evropo. Dal Bog, da bi se v kratkem povrnil zdrav in čvrst nazaj med svoje farane, kateri ga nestrno pričakujejo. Nač vse hvale je vredno postopanje Rev. Sojarja, namestnika Rev. Mertelna, ker ob vsaki priliki vspodbuja farane, da naj imajo vedno na mislih Father Mertelna in naj molijo za njegovo zdravje. Zanimiv pogled je bil na veliko sliko Rev. Mertelna, katera je bila obešena v dvorani, okrašena z cvetličami. Ker ni bilo mogoče biti osebno navzočemu, je Father Sojar poskrbel, da so imeli farani priliko videti vsaj sliko svojega do-

brga dušnega pastirja, č. g. John Mertelna. Nad 20 let je č. g. John C. Mertel pastiroval v naši župniji, kakor mnogo drugih č. gg. duhovnov ravno tako je bil tudi njegov kruhek grenak, prišel je na župnijo brez sobe, kar ga je najbolj bolelo, kajti vedel je, da brez farne šole ne more biti obstanek župnije teden. Zato je začel resno misliti za zidavo šole, in posrečilo se mu je. Šola je stala farane \$17.000 in danes se jo ceni nad \$50.000 vredno. Pred par leti je z dovoljenjem faranov kupil 4 hiše za č. č. šolske sestre, tako, da je sedaj naša župnija z vsem potrebnim preskrbljena. Eno misel imajo farani sedaj in ta je plemenita misel, zidava nove cerkve.

Poročevalec.

Chicago, Ill. — Pretekli ponedeljek so se zbrale v stanovanju Miss Mary Nartnik vse članice Marijine družbe na "Surprise party" v slovo svoji dosednji priljubljeni predsednici Miss Mary Kremesec, učiteljici publicne šole. Ta večer se je namreč predsednica poslovila od svojih sester in odšla v samostan slovenskih šolskih sester v So Chicago. Predsednica je bila ginjena, ko je videla toliko ljubezni svojih tovarišic. Glavni govornik je bil naš g. župnik, ki se je v imenu družbe in v svojem imenu zahvalil odhajajoči predsednici za vse obilno delo, katerega je izvršila Miss Kremesec za Marijino družbo in za župnijo sv. Štefana. — V spomin ji je izročil dar društvenic lepi srebren križ in knjigo za redovnice. — Tako so naše slovenske sestre takoj ob svojem prihodu v naselbino utrgale izmed naših deklet, v našem Marijinem vrtu cvetko, ki upamo, bo krasila njih redovno družbo, kakor je krasila našo župnijo. — Miss Mary Kremesec pa želimo obilo božjega blagoslova in vstrajnosti v redovnem vzvišenem poklicu. — Da bi ji le še veliko naših deklet sledilo!

UTRINKI.

Samo tisti, ki so nesrečni, vidijo svet tak, kakor je v resnici.

Špiritist ti posebno lahko pove kaj misliš tedaj, kadar nič ne misliš.

Ljudje niso nikoli taki, kot se ne kažejo drugim, toda skoro vedno postanejo taki.

Težje je nalagati sebe, kakor druge. Nič manj niso mnogi bolj odkriti proti drugim, kakor proti sebi.

Načini vladanja spremene ljudstva samo v toliko v kolikor spremene politikarji svoje besede.

Iz sloge raste moč, iz moči raste nesloga.

Tisti ni vselej neumen, ki časa ne more razumeti.

Nekateri ljudje so tako lakomni na denar, da kar zijajo, ko jim o denarju govoriš.

VABILO!

na veselico in gledališko predstavo

"DIVJI LOVEC"

katero priredi

SLOVENSKO MLAD. SAM. POD. DRUŠT. "DANICA"

v nedeljo dne 10. septembra v Narodni dvorani na 18-ti cesti in Racine avenue.

Začetek točno ob pol 3. uri popoldan.

Vstopnina 50 centov.

Za pijčo in prigrizek bo dobro preskrbljeno.

Za obilno udeležbo se priporoča

ODBOR.

V NEDELJO POPOLDNE.

14 po bink. — O božji previdnosti. Mat. 6.

Nedelja — Nikolaj. Tol. spoz.
Ponedeljek — Protus in Hijacint, muč.

Torek — Sveto Ime Marije Deviče.

Sreda — Evgidij, patriarh.
Četrtek — Povišanje sv. Križa.
Petek — Marije 7. Žalosti.
Sobota — Kornelij in Ciprijan, muč.

O ZAKRAMENTIH V SPLOŠNEM.

Dve glavni sredstvi ste, s katerimi moramo dobiti milost, in ti ste: zakramenti in molitev.

Zakramente prav primerno imenujemo prekope, kanale milosti. Potrebno je, da se steka nebeška voda, katero imenujemo milost in ki ima svoj izvor v Bogu in v svetih ranah našega Odrašenika, preteka v naše duše, morajo biti kanali, po katerih se ta milost pretaka, in ti tajinstveni skrivnostni prekopi, kanali so zakramenti.

Kaj pa je zakrament? Na to vprašanje vam, prijatelji, odgovorjam: "Zakrament je vidno znamenje, postavljeno od Jezusa Kristusa, in sicer je to vidno znamenje nevidne milosti božje, in sicer kake posebne milosti ali pa milosti, katero podeljuje to znamenje naši duši.

Pod znamenjem razumevamo stvar, ki nam označuje ali predočuje in predstavlja nekaj drugega. Tako nam na primer predstavlja križ, Kristusovo trpljenje. Ravno tako je zakrament stvar, ki nam predstavlja nekaj drugega, na primer sv. krsta: polivanje z vodo (ali oblivarje) je umivanje, ki nam predstavlja, da je duša umita, očiščena prvotnega greha.

Zakrament je nadalje vidno znamenje. — Vidno imenujemo to, kar započemo z našimi čuti, na primer, kar vidimo z našimi očmi ali slišimo z našimi ušesi. Voda, s katero se oblije krščeneč, besede, ki jih izgovarja duhoven pri sv. krstu, so nekaj, kar započemo z našimi čuti: skesana obtožba in kes pri spovedi, odveza dana od spovednika so ravno tako vidna znamenja pri zakramentu sv. pokore. Nasprotno od tega, kar je vidno, je dušno (duhovno); to se pravi, česar ne vidimo z našimi očmi, ne slišimo z našimi ušesi, česar se ne moremo dotakniti na primer z našimi rokami. To so skrivne misli, taka je naša duša, ki misli, ki hoče, ki stori, da se naše telo giba, ki pa ni vidna, kakor je vidno naše telo; taka je podoba Božja, ki je vtisnjena v našo dušo, posvečujoča milost božja, ki je skrita v naši duši, če se nahajamo v stanu milosti božje.

To znamenje je postavljeno od Jezusa Kristusa, to se pravi, določeno od Sina Božjega vsled oblasti in moči, ki jo ima, in to znamenje, postavljeno od Jezusa Kristusa, bo trajalo do konca sveta, nobena človeška oblast nima moči in pravice, to znamenje odpraviti. Naš Odrašnik je postavil sedem zakramentov: Krst, birmo, sv. Rešnje Telo, sv. pokoro, poslednje olje, mašnikovo posvečenje in zakon. On jih je izročil sv. Cerkvi in ji ukazal, da jih čuva in varuje, da določi obrede za nje in da jih deli vernikom.

To znamenje je znamenje nevidne milosti božje. — Bankovec, ček, menica označuje in predstavlja gotovo svoto denarja, ravno tako pa označuje in predstavlja znamenje zakramenta milost, duhovno vrednost duše.

Ta milost je lahko kaka posebna milost. Kakor imamo različno svetno, zemsko dobro: življenje, zdravje, lepoto, bogastvo, ravno tako imamo različno dušno dobro, ki je obseženo v milosti, in ki je različna

v raznih zakramentih. Vsak zakrament podeljuje posvečujočo milost božjo, istočasno pa tudi še druge posebne milosti.

Prijatelji, glejmo na zakramente vedno ko na prekop, vodotok milosti, vedeti moramo, da so zakramenti glavna sredstva za naše zveličanje, ker ravno po zakramentih postajamo deležni zaslužnja Jezusa Kristusa. Ne zadošča, da jih samo spoštujemo, ker so nekaj svetega v naši sveti veri, marveč poslužimo se zakramentov pogosto po namenu Jezusa Kristusa, ki je te zakramente ustanovil.

APOLOGETIKA. ČEDNOSTI.

Za kristjana ne zadošča, da se varuje greha; on se mora vaditi tudi v čednostih in delati dobra dela, kakor nas opominja sv. Duh: "Varuj se hudega in delaj dobro!"

Prijatelji, vi veste, da je čednost, krepost neko nagnjenje naše duše, ki nas nagiba in priganja, ki nas navdihuje, da delamo dobro. Kakor je greh slabo nagnjenje srca, slaba navada, tako je čednost, krepost dobra navada, ki nas navaja, da delamo in ravnamo, kakor zahteva božji zakon in sveta božja volja.

Krepost, čednost je človekova popolnost. Čednost stori človeka Bogu dopadljivega. Človeka je Bog vstvaril, da se vadi v čednosti, kakor roči dobro drevo dober sad, kakor pošilja solnce svoja žarke; krepost, čednost je sad, katerega mora obroditi vsaka razumna stvar, vsako razumno bitje; čednost je človekova čast, slava in krasota. Brez kreposti je človek kakor drevo brez listja, zvezda brez svetlobe.

Iz tega sledi, da človekova popolnost in njegova velikost v očeh Boga ne obstoji v bogastvu, ali morda v učenosti, ali v kaki vnačlovek je bolj mabzbawiwawiwbnji prednosti, ampak v kreposti! Človek je bolj ali manj popolen, kakor je bolj ali manj čednost in kreposten.

Krščanske čednosti imenujemo te, ki nas nagibajo in navajajo, da delamo dobro, kakor nas je učil Jezus Kristus; človeške čednosti so pa te, v katerih se vadimo, ker nas uči tako naš lasten razum, in sicer samo radi kakega naravnega ali svetnega namena; na primer, če damo kakšno milostino iz ljubezni do Boga, je to krščanska čednost; če pa jo damo samo radi tega, ker se nam človek smili, je pa to človekoljubje ali filantropija.

Čednost je vlita čednost, če je ta čednost dar, dan človeku od sv. Duha, taka čednost je vedno združena s posvečujočo milostjo božjo.

Čednost je pridobljena čednost, če si je človek pridobil to čednost s svojim lastnim trudom in naporom z vedno, neprestano vajo. Čednosti delimo v teološke (božje) in moralne (nравne) čednosti.

Teološke (božje) čednosti so te, kojih predmet je Bog sam, ki se nanašajo neposredno na Boga; so tri: vera, upanje, ljubezen.

Moralne (nравne) čednosti so te, kojih namen je, da uravnava in vodijo naše navede, vladajo naša dejanja, ki se nanašajo na Boga samo posredno. Teh čednosti je mnogo in tvorijo štiri skupine, katere imenujemo kardinalne čednosti, in te so: modrost, pravičnost, srčnost in zmernost.

Prijatelji, spominjamo se vedno, mora biti srce vsakega kristjana

virt, poln dobrih sadov, poln čednosti in kreposti, kakoršno je bilo srce Jezusa in Marije. Vadimo se dan za dnevom v teh čednostih, prosimo Boga za potrebne milosti, in kakor osvežujočo jutranja rosa cvetlice in rastlinstvo, tako bo milost božja napajala naša srca, da bomo rastle v milosti in kreposti pred Bogom in pred ljudmi.

NAŠIM DELAVCEM.

San Francisco, Cal. — Boj na premogarskem polju je pojenjal in premogarji se vračajo na delo. Rudarski kapitalisti so odjenjali, časi so poizkušali z vsemi svojimi silami, da bi razbili delavske vrste. Premogarji so bili v tem boju finančno silno oklani in vzelo bo precej časa, predno se bodo te rane zacelile. Gospodarjem premogorovov pa stavka ne bo delala težav, ampak ravno nasprotno, prinesla jim bo še dobiček, ker že sedaj so dvignili cene premogu in dvignili jih bodo še; ko pridejo zahteve za premog prihodno zimo.

Ali je s to zadnjo stavko delavec kaj pridobil? Prav ničesar. Ne bo dolgo, ko bo moral zopet v boj za svoje pravice do poštenega življenja. Premogarji ne praktično pridobijo nič, vrniti se je moral na delo pod starimi pogoji. Gospodarji premogorovov pa so na drugi strani dvignili cene premogu in bodo zopet obremenili publiko z novimi bremenami s povišanjem cen pri prodajanju premoga. Sedaj vzemimo, ko bo moral izdelovatelj plačevati več za premog, kakor dosedaj, bo isti skušal to, kar bo več izdal za premog dobiti nazaj in bo nastavljal svoje izdelke na višjo ceno. Tako bo narediti drugi in tretji in prišlo bo okoli, da bodo cene namesto, da bi padle zopet prišle gori in delavec bo moral plačevati zopet več za svoje potrebščine, kakor dosedaj. Nekega dne bo zopet izprevidel, da je še na slabšem mestu, kakor je bil preje in pričel bo zopet z bojem za svoje pravice.

Vladni organi, ki to vose dobro vidijo, lepo molče in se nič ne zmenijo, kako se ubogi delavec preživlja, skozi kakšne boje mora iti. In ali bo delavec to kaj spametovalo, da bodo na prihodnjih volitvah zopet volili ljudi, ki nastopajo vedno proti njihovim interesom? Kaj se, pretkani politikarji bodo že znali zopet nasuti ljudstvu peska v oči, iste ga razdeliti v toliko stranic, da bodo kapitalistični kandidati z lahkoto zmagali. Ljudsko mnenje se hitreje spreminja, kakor vreme. Kapitalisti imajo na razpolago denar in močno časopisje, in dokler so gospodarji položaja v času volitev. Kaj vse se je obljubovalo od naše stare republikanske stranke, pa kaj je ona stori la za revni razred za delavstvo? I-

PRODA SE

"piana" (klavir), ki je še v dobrem stanju. Ako se je proda takoj se jo dobi za \$50.00.

Vprašajte pri: Mrs. S. Elson, 2645 — So. Troy Street, Chicago, Ill.

PRODA SE

dvonadstropna hiša. V vsakem nadstropju je 6 sob. V stanovanjih so vse udobnosti. Hiša nosi \$36.00 renta mesečno. Pod hišo dobra klet. Cena \$3600.00. Vsa nadaljna pojasnila dobite pri lastniku na:

1748 — West 22nd. Street, CHICAGO, ILL.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAČ

6217 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE
Izdeluje MOŠKE ORLEKE po naročilu točno in ceno

mate kje pokazati le drobce kake dobrote? Mislím da ne. In tudi lahko še čakate na dobrote od njene strani. Delavstvu se ni pokazalo nikake naklonjenosti v času njegovga bojevanja za svoje pravice in se je tudi ne bo, ker ljudje, ki sede na gotovih stolčkih niso iz naših vrst, ampak pristaši onih, ki nas tlačijo k flom in nam ne privoščijo niti poštenega življenja — in to so brezsrčni kapitalisti.

Ko bi ljubi Bog dal delavstvu to pamet, da bi se vse brez razlike združilo v eno samo silno mogočno organizacijo, bi bil boj za izboljšanje delavskih razmer navadna igračka. Če bi delavstvo nastopalo skupaj, kot eno telo, bi delavstvo sploh ne poznalo, kaj je boj, ker istega bi izvojevalo že predno bi delavstvo odšlo na stávko. Toda, ne da se pomagati še za enkrat. Naše vrste so razcepljene, razcepljujejo jih sovražniki delavstva. Med nje pošiljajo razne "delavske agitatorje," ki pod krinko prijateljstva razdirajo delavsko solidarnost in isto uničujejo. Kapitalistom ni nobeno dejanje preumazano. Zgodovina to potrjuje.

Kapitalisti zlasti židje, so znali vcepiti med delavske vrste grozno medsebojno sovraštvo. Najprvo so zasejali v srca delavcev razna zasebna prepričanja in potem v duhu istih razcepili delavsko slogoj. Le nikar ne mislite, da so radikalni elementi, ki rujejo na videz proti kapitalistom, v resnici delavski prijatelji! To so plačanci kapitalistov, ki delajo s svojo gonjo proti delavski slogi in to seveda na način, da se delajo zraven sami lepe. Kdor misli, da bi se razni radikalni kričarji, katerih baš tudi med Slovenci ne manjka, vzdržali na površju brez kapitalistov, ta se globoko moti. Za vzgled n. pr. samo odprite oči in pogledite kaj pravijo ti kričarji in kapitalisti, kadar se jih hoče spraviti skupaj k spravi na pravi podlagi, na kateri se da edino kaj trajnega pozidati, namreč na podlagi Kristusove zapovedi: "Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe!" Kapitalist kar prebledi, ko mu omenite te besede. Socialisti, anarhisti in drugi revolucionarji tudi zametujejo ta nauk, ker nauk njihovega prepričanja uči razredni boj in kdor uči razredni boj, ta ne more sprejeti med svoje principe besede, oziroma nauk: "Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe!" Razredni boj pomeni razredno sovraštvo, pozivlja razred proti razredu in tam

ljubiti svojega bližnjega ni mogoče. Tako vidimo kapitaliste in revolucionarje v boju proti Kristusovemu nauku, ki uči najprvo medsebojne ljubezni, potem še le na podlagi iste hoče zidati pravo iskreno prijateljstvo.

Kapitalizem je rodil revolucionarje in za iste tudi skrbi, da cepijo delavske vrste. Revolucionarji med katere spadajo socialisti, anarhisti in drugi nevarni elementi skrbe, da v delavskih vrstah ne pride nikdar do prave iskrene solidarnosti. Oni sčujejo razred na razred in vse to seveda pod krinko "prijateljstva" do delavstva. Dasi sami vedo, da njih recept ni pravi, da bi osrečil družbo na splošno, vse eno vpijejo, da je edini v katerem bo našla družba svojo srečo in zaogovljnost. Vpijejo, pravim, dasi vedo, da je neizpeljivo, kar propagirajo. Pa zakaj farbajo ljudstvo, ako vedo, da ni dobro kar propagirajo? Zato ker nimajo nobene vere, ker v njih srcih ne najdeš čuta dolžnosti biti pravičen do svojega bližnjega. Oni ne pripoznajo nikogar višjega na seboj. Ne pripoznajo Stvarnika Boga in se ti smejejo, ako jim poveš, da bodo njemu enkrat odgovor dajali za svoje čine. In ali moreš zaupati kaj ljudem v katerih srcih ni nobene vere, nobene morale. Vzemi človeku vero iz srca, pa ne ostane prav nič drugega, kakor navadna žival. Če se ne čuti v svojem srcu odgovornega pred autoriteto, zlasti pa še pred svojim Stvarnikom po svoji smrti, ja, za božjo voljo, koga naj se potem boji za svoje grehe. Svojega konkurenta bo spravil spoti, ubil ga bo, samo, da se ga bo znebil, saj odgovora ne bo treba dajati, tako mislijo naši socialisti. In ljudje s takimi idejami brez vsake vere naj pridejo na krmilo, naj nas vladajo? Ali bodo na svojih mestih pravični? Se jim more kaj zaupati? Jaz pravim niti počenega ficka ne!

Prav pred par dnevi sem čital v tukajšnji Public Library v nekem angleškem magazinu, koliko deset tisočev Rusov je bilo pomorjenih po boljševiskih v Rusiji. Vsakdo, ki ni mislil tako, kakor boljševiski je moral v prezgodnji grob. Vprašam Vas, bi li mogli to delati ljudje, ki imajo v svojih srcih kaj vere, ki bi se čutili odgovorne pred svojim Stvarnikom za svoje čine? Gotovo je, da ne! Toda izprijenci, boljševiski, brez vsake vere, brez vsakega čuta do odgovornosti so delali ka-

(Dalje na 4. strani.)

BENJ. EICHHOLZER

FOREST CITY, PA.

Se priporoča vsem Slovincem v Forest City in okolici pri nakupovanju razne železnine in kuhinjskega pohištva. Imamo največjo zalogo razne železnine, kuhinjskega pohištva in raznovrstnega orodja. Ker naročamo blago v veliki množini, zato smo tudi v stanu nuditi občinstvu najnižje cene pri našem blagu. Zato, kadar potrebujete razne železnine, kuhinjskega pohištva in drugih raznih stvari, pridite in izberite si tako blago v naši trgovini, kjer se lahko pomenite v vašem lastnem materinskem jeziku, z našim Mr. Joseph Kamen-om, kateri bo vam postregel po svoji najboljši moči.

BENJ. EICHHOLZER

Trgovina razne železnine in pohištva

527 Main Street, Forest City, Pa.

VSO ODPRAVO

OD GLAVE DO NOG

si lahko kupite pri nas. V zalogi imamo najboljše trpežne obleke, najboljše vsakovrstne črevlje, klobuke, spodnje obleke, praznične in za na delo srajce, najboljše ovratnike in kravate za srajce. Kadar kupujete črevlje, za praznike ali za na delo pridite k nam in dobili boste najboljše črevlje, ki si jih morete kupiti za vaš denar. Za vaše dečke imamo najboljše trpežne obleke, črevlje, kape, srajce in sploh vse, kar rabijo.

Mi Vam obljublamo, da v naši trgovini, dobite vedno najboljšo vrednost za "VAŠ DENAR"!

J. J. DVORAK & CO.

1853-1855 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

LAKOMNIK.

Ksaver Meško.

Razburjen in razdražen kakor sršen je prihitel drugi dan Zelnik. "Ali si kristjan ali Turek, Tratar? Kar pomnim, smo zmirom vozili mimo njive. Pa nam vendar zdaj ti ne boš delal sitnosti."

Tratar se je nasmehnil s svojim suhim smehljajem, komaj vidnim na tenkih ustnicah. In hladno, kakor da govori o najbolj vsakdanji stvari, je dejal: "Pogledal sem v mapo, pa v njej ni te poti. Vozite spodaj ob gozdu, tam ne bo škode."

"Ne nori, Tratar! Saj tam šestkrat zvrnemo, preden izpeljemo iz doline."

"Ni to moja stvar."

"A če smo vozili od nekdaj tod, mimo njive."

"Me nič ne briga. Pa idite tožit, če se vam godi krivica."

Tratar je dobro vedel, zakaj je tako govoril. Videl je tudi, kako se Zelnik srđi, in se je na tihem veselil svoje zmage.

"Nikoli nisem hodil po kancijah, pa še zdaj ne bom," je hripavo kričal Zelnik, zelen od jeze. "Rajši znosimo seno v košu domu. A ti, Tratar, si satan!"

"Si slišal, Tine?" se je Tratar hladno obrnil proti hlapcu, ki je napravljaj pred kolarnico gare, da pojdeti z gospodarjem po seno. "Za pričo boš pri gosposki?"

In res je Tratar šel v trg in je tožil zaradi razžaljenja časti. In česar se je branil vse življenje, je prišlo zdaj čez noč nad Zelnika: poti v pisarno.

Prvi tožbi, za kratko, nepremišljeno besedo, je kmalu sledila druga.

Zelnikovi otroci so pasli na pokošnem travniku. Pa so se zamotili z igro, in živina je zašla v Tratarjevo koruzo. Škoda ni bila vredna poti v trg. A vreden je bil travnik. In Tratar je šel in tožil.

Tako se je porodilo sovraštvo. In je rastle in rastle, pravo čudežno dete. V kratkem času je postalo orjak, močan, besen in nepremagljiv.

Tratarica je ob tem trpela. A je bila brez moči proti možu. Zelnik, trden, a poprej vedno miren mož, se je srđil in žalostil, da je hujsal in vidno lezel skupaj. Zelnica je tarnala in jokala, tolažila in prigovarjala: "Pa mu prodaj! Saj veš, da poprej ne bo miru."

"Nikoli nisem prodal ne pedi zemlje in vendar gospodarim že nad dvajset let. Temu pritepenemu hlapcu pa naj prodam!"

Že je šlo drugo leto preprirov in sovraštva pod jesen, ko sta se našla Zelnik in Tratar v Marinovi gostilni pod cerkvijo. Zelnik je sedel že nekaj časa pri Marinu, že mu je gledalo vino iz oči in mu govorilo iz besedi, ko je vstopil Tratar. Pozdravil je Zelnika, kakor bi si bila dobra sosedna in stara prijatelja. Sedel pa je za sosedno mizo in je naročil pol litra hruševca.

Izpil je polovico, molče in premissljeva. Kar je vprašal tja čez mizo, čisto vsakdanje, kakor bi govoril o vremenu:

"Zelnik, ali daste travnik?"

Ogovorjeni ni maral slišati.

"Dobro bi plačal, prav dobro, pravim."

Zelnik je jezno, a nerazumljivo zamrmral. Pogledal Tratarja ni.

"Čujte, sosed, imeti ga moram. In dobil ga bom, prej ali slej, vseh eno. Bom ga, Zelnik."

Tedaj je že itak rdečkasto lice Zelnikovo zagorelo od srda, kakor kadar se razlije proti večeru čez rdečkasto peščeno praho krvavi soj solnca. S pestjo je udaril po mizi, da je zaječala in zaskripala v vseh štirih nogah, in sta polprazna steklenica in napol polni kozarec odskočila in zažvenketala.

"Pa ga vzemi! A tebe bo vzel hudič!"

Tih, zadovoljen smehljaj je blisknil čez trdo lice Tratarjevo.

III.

"Vse to je moje!"

Vrh hriba je stal Tratar, visok in koščen. Z živimi, bodečimi očmi je meril svet pod seboj. Objemal in božal ga je s pogledi, polnimi zadovoljstva. Kakor bi se nameraval od radošči zasmejati, mu je hušknilo čez lice. Pa se ni. Zakaj smehljaj mu je nenadoma oledenel in umrl na tenkih ustnicah, še preden se je prav porodil. Oči so mu pomežikovale, kakor da so ga zasketele in zabozele od velike lakote, od grizečega pohlepa, ki mu je vznemiril in vzvalovil srce, kakor kadar nenadoma za-

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkрасnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němček

FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

Phone: Canal 2534.

vrši in pljuske silen veter čez jezersko plan ter zbudi in vzvalovi potuhnjeno mirujoče vodovje.

"A tam Zlebnikov gozd, ali ni kakor nalašč ustvarjen zame? Moje ga se drži, kar visi k mojemu, kriči k mojemu. Kakor desna roka mi je potreben. Hlevom bo treba nove strehe, vse je zanemarljivo in pustil razpasti rajni Peter. Kakor nalašč za šperovce in lemeže so ta drevesa. A Zlebnik, kaj hoče on z njimi? Za dom ne rabi: ima novega. Da bi prodal lesnim trgovcem? A vožnja v doino, na železnico v trg! Stala bi ga lep denar. Navrh ga morda še ociganijo. Poznam jaz te goljufe. Storil bi najbolj pametno, če bi prodal meni. Stari, vem, ne bi dal izlepa. Skopuh je, je bil in bo. A mladi je iz drugačnega lesa, veseljak. Tega bo mogoče priviti, upam."

V premissljevanje, ugibanje, računanje zatopljen je stal dolgo na mestu. Solnce je pravkar prekoračilo zenit, pred pol ure je odzvonilo pri cerkvi poldne. Na širnem modrem morju nebesnih višav in dalj ni pleheto. Ne eno belo jadro, ni plaval ne en temnikast ali modrikast čoln, niti belokril galeb, komaj viden iz zemeljskih globočin, ni letel čez sinjo plan. Le velika zlata školjka sredi morske neizmernosti, poletno solnce, je gorela in plamenela, da je trepetalo, kakor da se zibljejo od neba do zemlje neštete čudezno tenke zlate niti, vse ozračje ki je bilo razbeljeno in težko kakor zrak pred zubljem čezmerno zakurjene pekvske peči. Trava je rumenela, se zvijala in prasketala pod žgocim bičem solnčnih žarkov. Vsepoprek ranjena zemlja je ječala s trpečim, komaj slišnim stokanjem; prosila je vsaj kapljice dežja. . . . A tam doli, glej sočno zeleni sveži gozd. Sladka senca se ziblje od drevesa do drevesa, ljubeče pada na zemljo in mah; tih, blagopokojen mir sanja v vsem gozdu; komaj, komaj se gibljejo v hovi, kakor bi dihali v zdravem spanju, v lepem snu.

Glej, kako vabi gozd, čuj, kako kliče! Vabi s tihim mirom, s prijeto, težko zaželjeno senco; kliče s prijaznim, komaj vidnim kimanjem glave, vrhov, s počasnim mahljajem dolgih zelenih rok, s pridušnim, prijaznim šumenjem, ki ga uho skozi goste, z ognjem nasičene plasti ozračja bolj sluti nego sliši in čuti. Tratarju, ki je stal ravno pod razbeljeno solnčno oblo, je tekel pot po licih in po razgaljenih prsih. Vse telo se mu je kopal v presoparni vročini. Obleka se ga je oprijemala in oklepala s stoterimi neprijetno vlažnimi rokami. Zunaj ves poten in moker je čutil v sebi sušo in žejo. Grlo ga je peklo, tako izsušeno je bilo, na prsih mu je ležalo težko breme: bilo mu je, da ga hočejo nevidne roke zadaviti. To trpljenje mu je večalo žgoče hrepenenje po gozdu, dvojno hrepenenje: da bi postal les njegova last, in da se zdaj poživiti v sanjavi njegovi senci, si oddahne v pahljajočem njegovem hladu.

Tako veliko in tako vroče je bilo to podvojeno koprnjenje, da se mu ni mogel več braniti, ne se mu dalje ustavljati.

In pohitel je z naglimi, poskakujočimi koraki, kakor bi ga suvala močna roka, čez senočet doli proti gozdu. Pod nogami mu je prasketala kratka, od vročine sesvalkana trava, kakor bi vpila in ječala, da jo gazi in lomi tako neusmiljeno.

A že pri prvem koraku v gozd, v tujo lastnino, v poželjenju pa že njegovo, se mu je omotala lica tenka, nevidna pajčevina, kakor bi mu hotela braniti, naj ne stopa v tuje kraljestvo.

Zaščemelo ga je neprijetno in odurno. Stresel je z glavo, visokbo povzdignil kratke rjavkaste obrvi, kakor je bila njegova navada, ako ga je zmagovala huda nevolja. Z veliko, perčačasto roko si je nevoljno otiral in brisal lice, a je le iztežka odstranil sitno zapreko.

Po prvih korakih, ki jih je storil v svečano svetišče prirode in prijeto zavetišče pred neznosno palečo vročino, je Tratar obstal in se je ogledal okrog in okrog po lesu.

CHICAŠKI SLOVENC

kar najuljudneje vabijo

Vse Slovence v Chicago in okolici NA VELIKO SLAVNOST BLAGOSLOVITVE SLOV. ŠOLE

in

Nove zastave dr. sv. Križ

ki se bo oboje vršilo

V nedeljo, 24. septembra 1922.

VSPORED: —

1. Ob pol desetih dopoldne sprejem došlih društev in kratka parada.
2. Ob pol enajstih uhod v cerkev in slovesen blagoslov zastave Sveta maša.
3. Po sveti maši blagoslov nove šole.
4. Banket
5. Slavnostni govori.
6. Vinska trgatav in sklep bazarja.

K vinski trgatvi pridejo vsi gostje kolikor mogoče v "overall-ih" ali v kmetčki obleki, tako možki kakor ženske. Slovence naj pridejo kolikor mogoče v narodnih pečah in havbah in v domači delavski obleki. Najzanimivejša obleka dobi nagrado.

To bo nekaj, česar Slovenci še nismo imeli v Chicago.

Zato prav uljudno vabimo tudi vse svoje sosede okolice na to prireditev.

Enako vabimo zopet vsa pevska društva sosednih naselbin, da se naj blagovole odzvat za to priliko in priti k nam!

Z veseljem se še spominjamo zlatih uric, katere smo imeli pri slavnosti pokladanja ogellega kamena naše šole in Narodnega doma, ko smo imeli srečo pozdravljati toliko svojih ljubih sosedov in gostov iz sosednih naselbin v svoji sredi. Kako prijetni so še spomini na to. Toda prireditev ob tej priliki, bo pa še veliko večja in boljša in zanimivejša, kakor zadnjič in smo prepričanja, da bodo vsi naši gostje postreženi veliko bolje, kakor zadnjič. Bratje, pridite k nam in poveselimo se zopet nekoliko skupaj in preživimo nekoliko lepih trenutkov med seboj v bratski slogi in edinosti!

Vstopnina za banket je sedaj \$2.00 za osebo in \$3.00 za družino.

Vstopnice za banket si pa mora vsakdo preskrbeti že prej, ker bo na banketu prostor samo za one, ki bodo vsaj tri dni prej se zagotovili prostor. Sosedna društva naj skrbijo za to, da nam bodo o pravnem času sporočili za koliko članov naj pripravimo. To bo pravi obed in bo vsa prireditev v šolski dvorani, zato moramo vedeti, za koliko oseb bo treba pripraviti.

Vsa pojasnila daje Rev. župnik, 1852 W. 22 Pl. Chicago, Ill

(Nadaljevanje s 3. strani.)

kor lačni volkovi med seboj? Tako pravim je bilo na Ruskem, kjer so vladali boljše viki. Kdo je pa spravil ruske boljše vike na krmilo? Spravil jih je nemški in židovski kapitalizem. Nemški kapitalizem, je gmotno podprl Lenina in Trockyja med za dnjo vojno, da sta prišla na površje, na krmilo ruske vlade. Pretkani Nemci in židje so temu novorojenemu detetu nataknili na obraz novo krinko in mu zapovedali iti na delo v Rusijo, da tam vodi za nos in uničuje ubogi narod. Tako vidimo kapitaliste in socialiste roko v roki proti delavstvu. Da podprem to svojo trditve, vprašam Vas, zakaj neki se dajo delavski voditelji tako radi podkupiti ob času stavk? Zakaj tako hladnokrvno prodajajo kapitalistom za judežve groše ubogo delavstvo? Bi li mogel to narediti človek, ki bi čutil v svojem srcu odgovornost pred svojim Bogom za take zločine? Bi mogel pravim, praktičen katoličan kaj takega narediti? Noben praktičen katoličan ne!

In pri kapitalistih? Ali bi mogel kapitalist, ako bi bil on praktičen katoličan, ki bi nosil v svojem srcu čut poštenja, pravičnosti in ljubezni do svojega bližnjega izžemati ubogo delavstvo in mu utrgovati njegov pošten zaslužek? Bi li mogel on to storiti s živo vero v svojem srcu, da bo on moral enkrat dati za svoja dejanja na onem svetu odgovor svojemu Stvarniku? Jaz mislim, da ne! In ravno zato, ker je kapitalist prezrl svojega Stvarnika Boga, ker ga ne priznava, zato je krivičnež, zato ravna s svojimi podložniki krivično in nepošteno. V njegovem srcu ni več prave vesti, ki bi mu narekovala: prijatelj, to ni pošteno, to je krivično, ti moraš biti pošten do svojega bližnjega. Ampak ravno nasprotno kapitalist, je povisal sebe nad Boga, v posesti mamona si misli, da je kralj vsega.

Torej prišli smo do zaključka, da iz nevere izvira vse zlo v družbi. Prava morala v družbi je nemogoča brez vere. Vera je fundament, na kateri se da edino zidati poštenost, pravičnost in ljubezen do bližnjega v družbi. Brez vere bo družba propadla, z vero rastle in se izpopolnjevala na polju prave civilizacije in kulture.

Kapitalizem podi družbo v propad, v obup. Socializem in vsi njegovi revolucionarni prirastki pa pode družbo v drugi propad. Oba sta nevarna družbi, da jo uničita. Delavstvo išče svojih pravic, toda oba kapitalizem in socializem sta njegova sovražnika. Oba ga farbat, slepita in vodita za nos. Oba ga izkoriščata na vse pretege. Zato pa, delavstvo bi moralo pričeti misliti samostojno. Kapitalizma se ne bo znebil delavstvo tako lahko, lahko pa se znebi socializma, ki mu piše srčno kri in ga najbolj ovira v boju proti kapitalizmu. Delavstvo naj obrne hrbet socializmu in naj se združi, ter naj opusti sovraštvo med seboj, katerega je zasejal socializem v delavske vrste, pa bo boj proti kapitalizmu lahka stvar. Delavstvo se naj združi v eno fronto in v srca delavcev naj skuša vcepiti Kristusov nauk: "Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe." Delavstvo prežeto s tem naukom, bo solidarno in med delavci ne bo skebov, ker medsebojna ljubezen do sodelavca, mu bo prepovedovala take korake. In kadar se bo v delavska srca naselila ta zavest, da je greh krasti kruh svojemu bližnjemu sodelavcu, tedaj dolgotrajnih stavk ne bo več, in v istem trenutku se bo tudi kapitalistična fronta zdrobila.

I.

J. KOSMACH.

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Kotikom se priporočam pri nakupu raznih
BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA,
KLJUČAVNIC IN STEKLA.
Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.
Najboljše delo, najnižje cene.
Rojaki obrnite se vselej na svojega rojakal!